

Франчук Тетяна
здобувач вищої освіти
ОС «Магістр»
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
Науковий керівник: Чикуркова А.Д.,
д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту,
публічного управління та адміністрування
Подільський державно аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

СКЛАДОВІ ЕФЕКТИВНОСТІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Потреба оцінки ефективності роботи органів місцевого самоврядування впливає з самої його природи, що має публічний характер і стоїть найближче до громади, громадянина, надаючи їм більше послуг ніж держава, виконуючи делеговані нею функції. В оцінці ефективності роботи місцевої влади важлива роль належить критеріям, які визначають соціальну ефективність діяльності кожного управлінського органу державної влади чи місцевого самоврядування та їх посадовців, окремого управлінського рішення, його дії та впливу. Ці критерії необхідні тому, що загальна і соціальна ефективність регіонального й місцевого управління є наслідком конкретної соціальної ефективності окремих управлінських зусиль.

Критерії – один із інструментів, що використовується як для самої організації діяльності органів місцевого самоврядування, так і для їх якісної самооцінки. Критерії є також й інструментом підвищення ефективності взаємодії органів публічної влади з інститутами громадянського суспільства. Вони вказують на результативність роботи влади та показують, наскільки економічно вона використала державні кошти та на які потреби тощо. Завдяки цим критеріям громадськість має право та можливість контролювати діяльність влади [1].

Запровадження критеріїв оцінки сприяє поліпшенню ефективності діяльності органів влади – оцінка надає інформацію, яку органи влади використовують для прийняття управлінських рішень, що удосконалює якість

їх діяльності та підвищує відповідальність органів влади перед населенням через контроль за поточним виконанням і плануванням на майбутнє з більшою точністю і гнучкістю [2].

Якщо визначення ефективності господарської діяльності підприємства полягає в оцінці її результатів, то за аналогією можна стверджувати, що й управлінська діяльність може вимірюватись певними величинами. Але ж сама по собі величина цих результатів не дає змоги робити висновки про ефективність або неефективність роботи місцевої влади, оскільки важко оцінити результати роботи в соціальному чи політичному аспектах. Для отримання сукупної об'єктивної оцінки ефективності діяльності місцевої влади важливо враховувати суму витрат, що дали змогу одержати ті чи інші результати, пов'язані з використанням ресурсів, що можуть виражатися кількісно.

П.В. Ворона виділяє такі складові ефективності місцевого самоврядування (рис. 1).

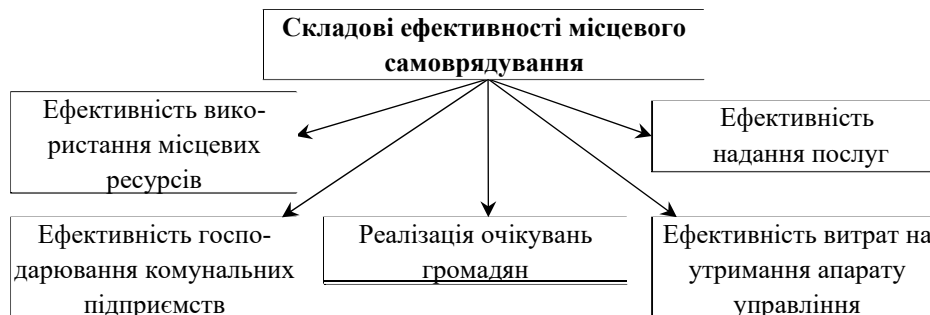

Рис. 1. Складові ефективності управління місцевого самоврядування
Джерело: [1].

Критерії ефективності системи місцевого самоврядування повинні відповідати таким вимогам:

- а) дозволяти кількісно оцінювати результати їх функціонування;
- б) охоплювати якнайповніше систему органів та відображати роботу якомога більшої кількості чинників;
- в) бути, максимально простими, щоб обчислення і збір необхідних даних не виявилися дорожчими за можливий ефект від вирішення завдань;

г) для багатоцільових систем має бути сформульована адекватна сукупність критеріїв ефективності;

д) різним підсистемам належить застосовувати різні критерії [3].

Основною метою органів місцевої влади має бути надання якісних послуг громадам з оптимальними витратами при відкритій діяльності й відповідальністю перед громадою й державою. Діяльність будь-якого органу публічної влади має бути ефективною та прозорою, тому одним із шляхів, що забезпечує досягнення вказаних цілей, є запровадження критеріїв оцінки ефективності їхньої діяльності.

Критерії є одним з інструментів, що використовуються як для самої організації діяльності органів місцевого самоврядування, так і для їх якісної самооцінки. Вони як інструмент механізму оцінки є, також інструментом підвищення ефективності взаємодії органів публічної влади з інститутами громадянського суспільства. Критерії вказують на результативність роботи влади, наскільки економічно вона використала державні кошти та на які потреби тощо. Завдяки цьому інструменту громадськість має право та можливість контролювати діяльність влади.

Найважливішою складовою системи державного управління є визначення цілей і чіткої мети, що обґрунтовує кількісні та якісні характеристики означеної мети, а також визначає суб'єкт управління відповідно з виникаючими їй і передбачуваними проблемами, розкриває пріоритет і серед них, позначає строки, етапи та рівні досягнення цільових орієнтирів.

У цьому контексті набувають важливості такі функції управління, як прогнозування та планування. Прогнозування – це передбачення перспективи розвитку об'єкта і наслідків його перетворень для суспільства, конкретної організації. Планування – це процес визначення досяжного стану об'єкта, а також засобів, способів і ресурсів для цього. Прогнозування та планування визначають перспективу розвитку і майбутній стан як об'єкта, так і суб'єкта управління. Тобто це – формування завдань, що визначають способи досягнення поставлених цілей. Завдання, визначені в плані, повинні бути

гармонізовані з метою системи управління і пов'язуватися з матеріальними, фінансовими і трудовими ресурсами [4].

Головними завданнями такого управління є встановлення конкретних критеріїв оцінки результативності роботи підрозділі в об'єкта і суб'єкта управління, взаємозв'язків між ними, у тому числі ступеня централізації і децентралізації управління; організації робочих місць та умов праці; кваліфікації працюючих; регламентації та стимулювання роботи [5]. Це також передбачає розроблення та затвердження схем і структур управління, посадових інструкцій, положень, інших нормативних документів.

Список використаних джерел

11. Ворона П. В. Возможные критерии оценки эффективности работы органов местного самоуправления. Актуальные вопросы эффективного управления государственными и муниципальными финансами: региональный аспект : сб. докл. межвузовской науч.-практ. конф., 27 нояб. 2009 г. Ростов-на-Дону : изд-во СКАГС, 2011. Ч. 1. С. 146–151.

12. Гошовська В. А. Аналіз державної політики та прийняття управлінських рішень : навч.-метод. посіб. К. : НАДУ, 2010. 88 с.

13. Чикуркова А.Д. Міжнародний досвід оцінки ефективності публічного управління. Наука і освіта в інтелектуально-інноваційному розвитку суспільства»: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. (16-17 травня 2019 року). Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2019. С. 205-207

14. Чикуркова А.Д., Бочкарьова О.В. Наукові підходи до визначення ефективності публічного управління. Сучасні напрями та перспективи розвитку агро- та електроінженерії: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2018. С. 112-114.

15. Чикуркова А.Д. Формування організаційної структури управління персоналом стратегічного типу Збірник наукових праць. Економічні науки. Вип. 6. Чернівці: Книги – XXI. 2010. С.132-140.